

Lumea, așa cum este, uzată de stereotipuri

Chris Samy, *Drapajele uzurii*,
poezie, Editura Exigent, 2017

Poezia experimentală este domeniul de predilecție al autoarei Chris Samy. Toate cărțile sale poartă această amprentă. *Drapajele uzurii*, volumul de versuri publicat de Editura Exigent în 2017, ar putea fi expresia cea mai completă a acestui tip de scriitură, pentru că poezia experimentală se desfășoară aici la toate nivelurile. Nu într-o manieră năvalnică, una care să presupună diferite pierderi și mult zgomot, așa cum se întâmplă deseori atunci când e avizată această sferă a creației. Miza constă acum în ductilitate și eleganță.

Dacă luăm lucrurile în ordine, primul nivel pe care putem să-l abordăm este, desigur, cel al suprastructurii. Fiecare dintre cele treizeci și cinci de poeme care compun cartea e precedat, pe pagina din stânga, de o transcripție în alfabetul Braille. Întrucât scrierea aceasta din urmă nu se dovedește a fi anaglifă, pe hârtie rămâne doar efectul optic – fiecare punct Braille fiind marcat cu negru –, ceea ce devine mai important decât însăși funcționalitatea unei imprimări în relief. Dar nu vedem nici o deficiență într-un asemenea mod de prezentare a poeziei. Dimpotrivă, de aici se deschide cu siguranță domeniul experimentării, care transformă grafia clasică a versurilor în obiect vizual. Nu la întâmplare însă, ci într-o lucrare poantilistă dublată de o anumită intenționalitate, lucrare capabilă să devină astfel în orice clipă un text în Braille și, prin urmare, un poem de sine stătător. Obiectul vizual, ca mediu de tranziție dintr-un alfabet în altul și, extrapolând, dintr-un limbaj – în sensul cel mai larg al termenului –, într-altul, iată cheia de boltă a cărții și, în același timp, o primă marcă de originalitate indubitabilă în volumul *Drapajele uzurii*.

Obiectul textual nu rămâne, nici el, mai prejos. Toate poemele sunt formate dintr-un titlu și unsprezece versuri despărțite de un rând alb. Invariabil, fiecare vers include o cifră și un cuvânt. Și, tot invariabil, cifrele se derulează de la

1 la 10, fiind urmate de un o. (Să precizăm că, în acest volum, cifra 1 se citește „un/o”, în funcție de acordul cu substantivul care compune versul; cifra 2 – „doi/două” etc.) Factura experimentală a acestei arhitecturi este întru totul evidentă nu numai datorită combinației permanente dintre semnele tipografice reprezentând numerele și semnele tipografice reprezentând literele, ci și prin exemplara ei exactitate iterativă. Totodată, am spune că aproape și mai important este caracterul inovator al construcției, care-ți trezește imediat uimirea și interesul prin natura sa atipică. Volumul își asigură astfel un efect de *captatio benevolentiae* chiar înainte de-a începe lectura propriu-zisă a poeziilor.

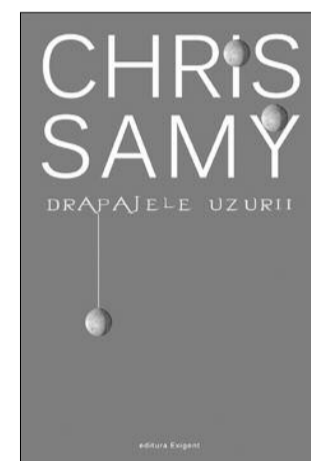
În al doilea rând, avem în vedere infrastructura stilistică. Pe lângă titlurile poemelor – metaforice, toate – ne dăm seama dintr-o singură privire că suntem în prezența unei scriituri albe împinse la extrem. Spre deosebire de titluri, versurile par să rejeteze orice urmă de subiectivitate, fiind de un minimalism radical. În fiecare vers, un adjectiv numeral care determină un substantiv comun încearcă să reflecte împreună o înregistrare obiectivă a câtorva elemente care fac parte din ordinea lucrurilor. Poemul liminar, „Instrucțiuni de existență” dă tonul: „1 naștere/ 2 moșteniri/ 3 ritualuri/ 4 anotimpuri/ 5 abordări/ 6 lăutari/ 7 împerecheri/ 8 pereți/ 9 canoane/ 10 chitanțe/ o derogări”. Aceasta este toată poezia. Cu alte cuvinte, avem în față un poem de o simplitate dezarmantă, am fi tentați să spunem.

Și totuși, această simplitate este numai aparentă. Să reluăm analiza punând în perspectivă infrastructura stilistică și infrastructura anecdotică-simbolică sau, altfel zis, al doilea și al treilea nivel care, aici, sunt indisciabile. Termenul „instrucțiuni” sugerează, într-o lectură care privilegiază metafora, că poemul de mai sus este un manual concis al vieții, el schematizând aspectele fundamentale ale acesteia. Dar o asemenea cartografiere nu vizează simplificarea viziunii pe care o avem despre existența noastră pe lumea aceasta, ci,

dimpotrivă, ea este sinonimă cu căutarea esenței. Pentru a putea să pătrundem complexitatea intrinsecă a vieții, trebuie să-i înțelegem, mai presus de orice, liniile de forță. Or, tocmai acesta este rolul experimentului minimalist tranșant: să le scoată în relief, pentru ca noi să le distingem substanța neturburată de vreun amestec. Și, odată finalizată această recucerire a esenței pe plan anecdotic, să le scoată iar în relief, pentru ca să le distingem portanța simbolică de mare amplitudine. Deoarece fiecare cuvânt poartă un adevărat arsenal de concepte, secvențe de viață și de trăiri. Eliminarea subiectivității scriiturii nu echivalează – în ciuda tuturor eforturilor pe care mișcarea minimalistă le-a furnizat în această direcție – cu dispărerea ei în plan simbolic. Atunci când autoarea spune, de exemplu, „8 pereți”, întreaga dimensiune claustrală, dramatică, a vieții se revărsa asupra noastră. Chris Samy a înțeles perfect că, dintr-o exprimare explicită, chiar și atunci când aceasta e redusă la extrem, poate să transpară încă implicatul de o bogăție inepuizabilă. Mai ales că acesta se află doar în zona de recepție a poemului, care definește, având în vedere contextul, veritabila încărcătură a implicatului și care, prin urmare, adoptă tot atât de multe forme câți cititori sunt. Experimentarea ia, în ceea ce o privește, o turnură subtilă: poeta explorează spațiul scriiturii albe și îi aplică principiile, profitând, în același timp, de defectele sale evidente.

În tot acest du-te-vino dintre titlul metaforic și forma minimalistă însoțită de fondul ei subteran, există un întreg univers tragic care se construiește insidios. Chintesena experimentului se află chiar acolo iar abordarea este remarcabilă: să știi să alegi și să asamblezi unsprezece cifre și unsprezece cuvinte astfel încât să fie suficiente pentru a exprima lumea așa cum arată ea într-adevăr, în toată goliciunea ei, uzată de stereotipuri, sumbră, și, totuși, de o complexitate nesfârșită...

GABRIEL RUSU

Carol al XII-lea, prin Pitești

Meleag sortit să devină loc de referință în Istoria României, Piteștiul a rămas în analele ei, datorită, printre altele, unei prezențe regești de mărime europeană, la apusul Evului Mediu. Întâmplarea ne-o relevă Ion Mihai Cantacuzino în impresionanta lucrare, *O MIE DE ANI ÎN BALCANI*, apărută, în anul 1996, la editura Albatros, în traducerea Mariei Șerbănescu și a Sabinei Drăgoi. Povestea se deschide, în „Capitolul IX, 1679 – Familia la putere – 1716”, la pagina 182, astfel: „Palatul Mogoșoaia a fost început de Brâncoveanu prin construirea unei modeste capele, pe 20 septembrie 1688 (...) și a fost inaugurat și dăruit celui de-al doilea fiu al său, Ștefan Brâncoveanu, la 20 septembrie 1702. Între timp voievodul tăiașe Podul Mogoșoaiei, care lega palatul domnesc de la București în linie dreaptă, de Mogoșoaia (...) Palatul Mogoșoaia va rămâne una din capodoperele arhitecturii valahe în stil brâncovenesc. Dl. de la Motraye a vizitat palatul la 14 octombrie 1714, pe când îl însoțea pe regele Carol al XII-lea al Suediei, care se reîntorcea „incognito” în țara sa, trecând prin Valahia”. Cine era acest De la Motraye? „Călătorul Aubry de la Motraye, poate la cererea vreunui rege, a plecat la 2 iunie 1696, cu diligența, de la Paris la Lyon și a călătorit timp de 30 de zile prin tot Imperiul turc și Europa de nord; astfel a avut ocazia să intre în suita regelui Suediei, rămânând în aceste regiuni, cu începere din 1709: „La 1 octombrie 1714 fiind stabilită plecarea regelui Suediei... ne-am dus pe 14 la București. Ne-am oprit câteva ore, timp în care am vizitat orașul. (...) Am trecut pe lângă o clădire mare și impunătoare... era un palat care se numea Mogoșon (...) am așteptat vești de la Stralsund (pe țărmul Balticii) care ne-au adus la cunoștință cu primul curier sosirea Majestății Sale în următoarele împrejurări, să știm că principele se deghizase punându-și o perucă neagră și o pălărie bordisită cu ceapraz aurit, o pelerină cafenie și o mantie albastră; că părăsise pe data 7 (noiembrie) Peddesty (Pitești) în Valahia, că trecuse prin Brunswick pe 21, că ajunsese pe 22 seara

la porțile Stralsundului (...)”. Un episod din „Istoriile domniilor Țării Românești” a lui Radu Popescu, pârălabul Târgoviștei: „... au fost poruncă de la Ștefan Vodă să-i gătească conace, până ce trece în Ardeal și au rânduit Domnul boiari (...) până ce l-au dus de la Giurgiu prin conacele ce se rânduise, și mergând până la Pitești, șezând câteva zile, au perit dintre oști (...)”. Cronicarul turc Mihail Guboglu: „Înainte de a părăsi Dimotica, regele (care era chel și spân) și 14 dintre căpitani lui se împoțonaseră cu bărbi mari (...) trecând prin Transilvania și Ungaria (...)”. O altă mențiune: „Cât despre Voltaire, el scria în „Istoria lui Carol al XII-lea”, în stilul său caracteristic: „Când (Carol) a fost la Targovitz (sic!) pe granița Transilvaniei (...) el și-a adunat suita într-un hambar (...)” și „Și-a pus o perucă neagră(...)”. „Turnul Colței (după numele lui Sandu Colțea, unul dintre cei mai credincioși ofițeri ai lui Carol al XII-lea) construit de Mihai Cantacuzino în 1715 (...) a fost lucrarea militarilor suedezi din suita lui Carol al XII-lea”. Ce anume îl pusese pe drumuri, pe regele Suediei? „Țarul Petru avea o prioritate acută: să obțină ieșirea la Marea Baltică și, în vederea acestui lucru, el pregătea Războiul nordic contra suedezului Carol al XII-lea!”

Enciclopedia Universală Britanică, vol 3 B-C, schițează, la p. 230, portretul acestui rege: „Carol XII, în suedeză Karl (17 07 1682 Stockholm, Suedia – 30 11 1718, Friedrikshald, Norvegia) Rege al Suediei (1697-1718). Fiu al lui Carol XI (24 11 1655 – 05 04 1697), devenit monarh absolut la 15 ani. Și-a apărât țara timp de 18 ani, în cel de-al doilea Război Nordic. A lansat o invazie dezastruoasă asupra Rusiei (1707-1709) care a dus la distugerea armatelor suedeze și la pierderea de către Suedia a statutului de mare putere. Conducător din perioada de început a Epocii Luminilor, a promovat importante reforme interne. A fost ucis în timpul invaziei din Norvegia”.

SERGHE BUCUR

Ceea ce i s-a părut lui semnificativ, nu cititorului

O neașteptată apariție editorială, *144 TABLETE PENTRU INIMA TA - terapie prin cuvânt* (Tiparg, 2016) a lui **Adrian Tase** vine să tulbure dulcea lentoare balcanică de care suntem stăpâniți de-o vreme, chiar și prin faptul că autorul, doctor cardiolog, și-a făcut „temele”, citindu-și atent înaintașii și reținând din spusele lor numai esențializări, comprimări, explozii ideatice unice; această notă personală l-a făcut să aleagă ceea ce i s-a părut lui semnificativ, nu cititorului, care n-are decât să-și tipărească propria carte, dacă crede că alte citate or fi mai expresive. **Adrian Tase** chiar spune în „Preambul”: „O parte din sintagme s-au dovedit utile ca motto-uri la conferințe sau articole medicale. În sens și mai pragmatic, locuțiunile de spirit reprezintă adevărate chei de rezolvare pentru situațiile dificile cu care ne confruntăm în viața reală.”, lucru care îmi sprijină opinia.

Intervențiile proprii vin sigur dintr-o prea mare încărcătură ființială, așa bănuiesc: „Pentru mulți, vicile sunt mai atractive decât virtuțile, apropiind deingolada finală.” – spune **Adrian Tase**. Și-aici simțim nevoia să dublăm cu ceea ce a reținut ca interesant din Mark Twain: „Cel mai simplu lucru este să te lași de fumat: chiar eu am făcut-o de mii de ori.”. **Adrian Tase** găsește ceva demn de remarcat și la controversatul Donald Trump: „Atât timp cât oricum trebuie să gândești, fă-o cu stil!”. Dar cât de departe față de aceasta merge Constantin Noica! – iată ce zice: „Se moare de milioane de ani și totuși lumea încă nu s-a obișnuit cu asta”.

Ceva menit să ne atragă atenția putem afla în: „Geniile utilizează circa 1/7 din potențialul creierului. Școala dezvoltă circa 1/7 din aptitudinile intelectuale. Deci, eficientizarea la maximum a proceselor neurofiziologice și didactice ne-ar putea face de 49 de ori mai inteligenți!” – însă această observație tehnică ar fi incompletă dacă n-am vedea că unele din ideile autorului sunt adevărate versuri (sau pot fi privite ca excelente hai-ku-uri): „Fiecare picătură de ploaie este un sărut al cerului.”

Alteva peste care nu putem sări vine de la Constantin Brâncuși: „Dacă vrei să vezi mai departe, încearcă neconținut să urci mai sus”.

Într-un „Postludiu” cu aer reformator, **Adrian Tase** spune: „Deci, sugestiile și criticile Dumneavoastră sunt, nu numai binevenite, dar și utile pentru îmbunătățirea calității conținutului volumului.”

Ne rezumăm la a-i spune ceea ce el însuși a băgat de seamă: „Ai grijă ce ceri, căci s-ar putea să primești!”

ȘTEFAN DORU DĂNCUȘ

Aurel Sibiceanu

**SCURTĂ
CRONICĂ DE FAMILIE**

Cum spuneam, mergeam la pas cu Tata, întinericul se înstăpânea și trecusem de Havuzul de Apă, locul unde acum a fost amplasată statuia răsculatului din 1907. „Tată, zic, de ce ai pomenit de Moș Carp?” „Păi, zice, am fost chemat la București toamna trecută, la Securitatea centrală. Pesemne că cineva a povestit cum a fost în Bărăgan și cred că vor fi ajuns pe la posturile de radio străine. Ne-au pus să dăm declarații și să ne angajăm iar, în scris, că nu vom sufla nimănuia, nimic. Am pierdut vreo două zile, până mi-a venit rândul... Acolo l-am reîntâlnit pe Carp ăla, răznitul. E tot cu mîntea în dodii și m-a întrebat de tine, dacă ai ajuns scriitor! Moșu' e încă țapăn, era îmbrăcat cu gust, ca un boier, cu barba aranjată, ciugulită, cum zice maică-ta mare! Deși e trecut bine de 70 de ani și pentru că nu are vechimea necesară pentru pensionare lucrează undeva, la cooperatie, e contabil, sau ceva cam așa ceva. Stă cu văduva unui ofițer din Armata Regală, mort la Canal. Mi-a arătat o poză de-a ei, e încă o femeie bine, deh, are doar 60 de ani și, pesemne, și ceva argintărie, cocoșei, ce o fi putut și biata femeie să salveze...” Mai că era să-l întreb pe Tata cum dau de Moș Carp, poate-i lăsase vreo adresă, un număr de telefon. Am renunțat, evident, abia mă cicălise pentru anturajul meu „dubios”, asta mai lipsea, să afle că mi-i dor de Carp! Am continuat să mergem în tăcere. În dreptul Gării de Nord, în

vecinătatea căreia se află acum Universitatea Brâncoveanu, tata mi-a zis: „M-am gândit, merg la birou și mân acolo peste noapte, e dincolo, peste șinele gării.” Știam bine locul de muncă al tatălui meu, în perioada de elev mergeam săptămânal pe la el, prin el simțeam că văd casa natală, pădurile, dealurile, câmpiile, Tata era locul prin care Anteu-l din mine făcea legătura cu pământul.

Aici se cade să fac o paranteză. Viața în căminul școlii profesionale, al cărei elev am fost, mi se părea un infern, disciplina aproape militară mă făcea să-mi aflu refugiu în amintirile de acasă, mîntea îmi zburda pe dealurile, câmpiile și pădurile prin care hălăduisem cu caprele, atunci realizam ce înseamnă „acasă” – mai târziu, aveam să aflu, când am intrat în contact cu filosofia și gândirea hindusă, că „akasha” înseamnă spațiu eteric, memoria cosmică, altfel spus, spațiul natal imemorial. Mai toți elevii eram de la țară și asta ar fi trebuit să ne apropie. Dar nu era așa, umblam aproape mereu singuri, năuciți de același sentiment al deznădăcinării, eram un fel de singuratici ambulănți. După nici o lună de internat, i-am spus tatei că nu voi rezista. Țin mîntea că i-am spus cu o voce pierită, cu o disperare aproape mută. Puținele mele cuvinte, l-au convins, că nu mi-a cerut detalii. „Bine, a zis, voi rezolva problema.” A mers la conducerea școlii și peste o oră m-a căutat în laboratorul de chimie. „Mister, adică „domnule”, zice, s-a aranjat, vei fi extern. Te aștept să termini orele.” După ore am luat

TATA (III)

geamantanul și am plecat din școală. Eram, de-acum, elev extern și pentru asta primeam o bursă de 375 lei pe lună, pentru întreținere. Abia după ce am terminat școala aveam să aflu de la dirigintele meu, Mihai Ciobăcel, că discuția pe tema externării a fost scurtă. „Când l-am văzut pe taică-tu venind la mine, i-am zis, înainte de a-mi spune el ceva: Nene Sibicene, fă bine și ia copilul, să facă naveta, ori du-l la o gazdă, internatul nu e de el, îl complexează și e păcat de el. Nici școala asta nu e prea nimerită, industria petrochimică nu va fi ceva ușor pentru el. Dar, cu timpul, poate se înamorează de vreo fată și altele vor fi datele problemei, se cere singur intern, mai ales că o dată cu trecerea în anul doi va începe marea golăneală! Ehei, la început, copiii ăștia sunt răzniți ca niște curci speriate de vulpe, nu le pîrște viața în curmei, dar după ce dau cu nasul de haimanalăc nu te mai înțelegi cu ei!”

Tata m-a dus la o verișoară de-a lui, din partea bunicii mele, în Golești, la Tanti Tanți. Atunci, Tanți avea aproape 50 de ani, un gheb în spate, ca sechelă a unui TBC osos, pricină din care nici nu a fost căsătorită. Mai avusese și ceva probleme politice, motiv pentru care fusese exclusă din învățământ. Întreruperea carierei didactice o marcaseră, iubea învățământul, era făcută pentru a lucra cu copiii – mai în glumă, mai în serios, Bunica o poreclise Gheorghe Lazăr! O vreme a lucrat la C.A.P., apoi, comuniștii se milostiviseră de ea și o angajaseră femeie de serviciu la Vila Florica, a Brătienilor, loc de care Tanți nu era străină – fusese botezată de Dinu Brătianu iar Vintilă, fratele acestuia, o botezase pe Bunica. Cum de-au ajuns părinții bunicii să fie cumetrii Brătienilor, aflasem la finele lui august 1968, după ce rușii invadaseră Cehoslovacia. Lumea din sat încă mai era temătoare, umblau zvonuri că rușii vor intra și peste noi. Unii erau optimiști, încă sub impresia discursului înflăcărat al lui Ceaușescu, spuneau că savantul Henry Coandă i-a dat acestuia o armă nouă, un fel de laser care topește tot, ziceau că au auzit ei că au fost topite sute de tancuri sovietice, care ar fi trecut Prutul cu pontoanele. Tata, care se trezise repede din demagogia lui Ceaușescu, îi spunea mamei, care îi povestea de tancuri: „Vezi-ți de treabă, femeie, zicea Tata, astea sunt invenții ale Securității, pentru întreținerea moralului proștilor! Dându-și seama ce a spus, cred că Pingelică se scapă pe el de frică, din sculare până-n culcare și de șapte ori peste noapte!” Bunica, nitam-nisam, a început să-mi vorbească despre patriotism, spunea că nouă, la școală, ni se predă o istorie falsă. „Mă, zice, tu ești în stare să desenezi harta țării?” Cum eram bun și la istorie, și la geografie, am spus că da. Bunica a luat blocul de desen, mi-a dat o coală și un creion, a luat și ea o coală și un creion și ne-am pus amândoi pe desenat hărți. După ce am terminat, am comparat hărțile. Am privit harta făcută de Bunica și am amuțit. Ea desenase harta României Mari, eu harta unei României așa cum ne învățase la școală... „Deci, am început să vorbesc, ce îmi spun mie oamenii bătrâni, care au făcut războiul, este adevărat?” „Da, a zis bunica, este adevărat, bătrânii ăia, monarhia și familia Brătienilor au întregit țara și au modernizat-o; comuniștii au micșorat-o și au distrus industria, mica burghezie și pătura mijlocie. Ehei, maică, lumea s-a schimbat și s-a prostit, puțini mai au curajul și să-și amintească ce a fost cândva, frica s-a cuibărit în sufletele oamenilor și nu știi de va mai ieși vreodată... Cam pe la 1900, unul dintre Brătieni, Vintilă, își făcuse obiceiul să cumpere mezeluri de la prăvălia tatii și îl prețuia pentru calitatea lor și promptitudinea servirii, l-a întrebat dacă nu-i cumpără un capăt de moșie, din Golești, pe care are în gând să-l vîndă. Fără să stea pe gânduri, tata a cumpărat 10 hectare de pământ. Când am venit pe lume, Boierul Vintilă a poftit să mă boteze. M-a băgat în cristelniță, da' m-a cadorisit și cu două hectare de vie plus o căsuță, în via lui din Coasta Vrăneștilor. Dinu, fratele lui Vintilă, a botezat-o pe tuși-ta Tanți, învățătoarea, de-i zic io Gheorghe Lazăr, de mai vine pe la noi cu Țățica, o știi bine.”

În 1970, când Tata m-a dus la Tanțila Tanți, trăia și mama ei, Țățica - avea 78 de ani, te privea cu ochii ei mici, catifeleți, și povestea cu voce moale, caldă, era în stare să fac asta ore în șir. Știa pe deasupra mai bine de un secol de istorie a familiei sale, atât din ramura ei armenească, cât și din cea muntenească. De la Țățica am aflat de Nicu Gane și celebra lui carte, „Trecute vieți de doamne și domnițe” – era în stare să o repovestească, în rezumat, din scoarță în scoarță, reproducând cu precizie citate savuroase ori mai picante. Nici azi nu-i știu numele real, cu toții o strigam Țățica, nume care, îndeobște, pe timpuri îl purta fata cea mare a unei familii. Ambele femei m-au primit cu bucurie și m-au îngrijit ca pe un prinț – îmi erau iertate toate boboagele, amândouă îmi dădeau bani de buzunar, ferindu-se una de alta, îmi cumpărau haine frumoase, cămăși, pantofi și ghețe de piele. Cu banii primiți mi-am cumpărat o sumedenie de cărți, vedeam toate filmele de la căminul cultural din Golești, din Ștefănești și din Pitești. În căminul cultural, la film, l-am cunoscut pe Tită, prietenul nostru care semnează Titus Maxus, cred că avea opt ani... Duminica mergeam cu Tanti Tanți la Vila Florica, veneau niște domni de la București, erau istorici și cercetau niște cărți din vasta bibliotecă, mai bine zis din ceea ce rămăsese din vasta bibliotecă. Tanți le făcea cafele, ceai, îi servea cu dulceață de vișine, cireșe amare, cu compot de struguri și apă rece, adusă de mine de la izvorul de sub coastă. Uneori, domni veneau însoțiți de soții, niște femei încă frumoase, deși le crescuseră niște vagi gușulițe. Le făceam diverse servicii și erau foarte amabile. Una mi-a arătat fotografia fiicei sale, spunea că e de-o vîrstă cu mine și învață la cel mai bun liceu din București. Era o fată cu zulufi și nasul în vînt, în pantaloni scurți, cu pulpele împlinite și cambrate. Adesea mergeam cu ea în gând și cu pulpele sub pleoape, uitînd de mine cu totul. Într-o duminică, spre finele anului școlar, ședeam pe terasa vilei, într-un fotoliu mare, de răchită, pe care erau puse perne moi. Răsfoiam încet un atlas cu multe hărți, niște hărți ciudate, cu semne și cifre, cum nu mai văzusem vreodată. Deodată, am auzit o voce, din spatele meu: „Tinere, pe aceste hărți sunt lucrurile eterne: vînturile, mersul lunii, pătrările ei, casele planetelor, fluxul și refluxul, marea, steaua polară și constelațiile, toate plutesc peste pământ, din veac și pe vecie.” Ne-am împrietenit și ne-am mai văzut de câteva ori. Era istoricul Anastasie Iordache, venea la Florica să respire aerul Brătienilor, despre care a scris și publicat cărți chiar înainte de 1989. Peste ani, prin 1985, aveam să-l cunosc pe fiul său Ovidiu, grație poetului Marius Părvulescu, cu care m-am împrietenit, prilej cu care l-am revăzut pe istoric. Am reîntâlnit același om bun și melancolic – mie aidoma, ducea dorul originilor sale doljene.

Făceam naveta cu Mașina Nr.4. Era un autobuz Skoda, vechi, fabricat imediat după ultimul război. Nea Tică, șoferul, era un om blajin, mai adormeam dimineața în mașină și el mă trezea cu blîndețe, când ajungeam la stația unde trebuia să cobor, la Piața Veche, azi Stația Vasile Lupu. Urcam puțin pe Vasile Lupu, apoi făceam stînga, pe strada Mircea Vodă, urcam până în capătul străzii, unde se afla școala mea. Atunci treceam, fără să știu, pe lângă locuința poetului Octav Părvulescu și pe lângă unul dintre capetele străzii „Fântâni”, stradă pe care a locuit, în copilărie și adolescență, poetul Daniel Ilie Turcea. La întoarcere, luam autobuzul din stația aflată pe strada Tîrgul din Vale, la vreo 50 m de casa în care a locuit, o vreme, poetul Călin Vlăsie.

PS: Grație unui vechi prieten, fost angajat la transportul local, putem publica o fotografie a celebrei mașini nr. 4 – lângă ea, în cămașă albă și șapcă e chiar Nea Tică, vestitul șofer, taxatoarea, impieगतul de mișcare din Golești și un localnic.

Mihai GODOROJA Câte ceva despre blues

Cine-ar fi crezut atunci, în zorii veacului trecut, când Sister Rosetta Tharpe sau Big Mama Thornton cu al ei „Hound dog”, devenit ulterior un hit mondial în mâinile lui Elvis, că acest gen muzical numit *blues* o să devină o artă universală, îmbrățișată cu entuziasm de întreaga planetă? Cine și-ar fi închipuit că, de la „Saint Louis Blues”, cântat de irepetabilul Louis Armstrong, se va ajunge la Miles Davis, Pink Floyd, Stevie Wonder sau Joe Bonamassa?

Nimic nu anunța explozia artelor muzicale ce aveau să inunde lumea prin radio, discuri și, evident, concerte zgomotoase. Mult mai zgomotoase decât seratele și spectacolele din saloanele princiare ale unor vremi trecute. Poate doar apetitul lui Mozart pentru opera populară și harul său incredibil de a inventa melodii frumoase, pe gustul tuturor. Anunțând chiar de pe atunci că muzica bună nu va fi doar la îndemâna celor privilegiați și dând parca „bun de tipar” pentru viitorii Armstrong, B. B. King, Beatles și alții de el nebănuți...

Frumusețea destinului bluesului radiază universal generos, astfel explicându-se astăzi existența a câtorva sute de mii de festivaluri pe glob. Din Argentina până-n Guadelupa, din Spania până-n Rusia ori din Australia până-n... România. Bluesul nemaifiind de mult timp apanajul negrilor din America de Nord. Azi, urcând pe aceeași scenă să-l cânte venerabilul Buddy Guy, Eric Clapton, Keb' Mo', interpreți francezi, jamaicani, japonezi...

Povestea bluesului e una interesantă, cu multe capitole captivante. Omenirea primindu-l în dar, de la Dumnezeu, cu sufletul deschis. Ca să-ți placă această muzică minunată netrebuind să urmezi vreo școală anume ori să te instruiști academic. Nu e nevoie decât de o inimă plină de romantism, erotism poetic și bucurie de viață. O artă ca bluesul se prezintă simplu și firesc, așa atrăgând, astfel cucerind fără drept de apel...

Spre țara noastră, armoniile bluesului și-au croit drum mai timid la început. Prin orchestrele de swing interbelice. Sau de dixieland, după al doilea război mondial. Odată pătrunse însă, grație jazzului, au rămas statornic. Formațiile pop sau rock de mai târziu, precum „Cometele”, „Sideral”, „Sincron”, „Sfinx”, „Basorelief”, „Semnal M” au îmbrățișat direct genul ori l-au transformat în interpretări proprii, pregătind terenul pentru publicul și muzicienii zilelor noastre. Pionierii de facto ai bluesului de la noi sunt Harry Tavitian și A. G. Weinberger. Urmându-le exemplul, în timp, Florin Ochescu, Sorin Chifiriuc, Hanno Höfer, Marciian Petrescu, Rareș Totu, Vali Răcilă sau trupa timișoreană „Survolaaj”.

România are în momentul de față peste cincizeci de festivaluri, desigur binevenite. Personal, promovez de trei decenii și jumătate atât jazzul, cât și bluesul, fie pe scenă, fie în emisiuni și publicații. Iară ceilalți colegi de breaslă țin și ei alături de publicul iubitor, motivați cu toții de bucuria „live-ului” mereu creator. Așa că putem spune concluzionând: există, benefic, blues și-n România. Și nu e rău deloc...

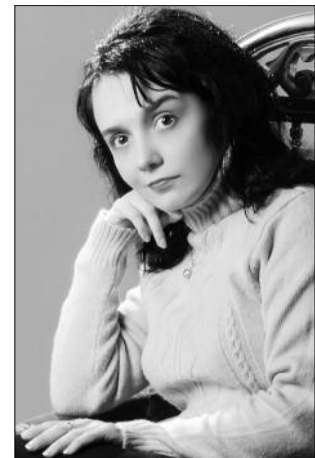
„UN BĂRBAT ȘI MAI MULTE FEMEI” SAU „VIAȚA... NU TRECE FĂRĂ SĂ LAȘE URME”

Anul acesta primăvara a adus în orașul nostru – pe lângă mărtișoare, flori, zâmbete – oameni frumoși, o seară de poveste, mari actori într-o comedie inedită: **Un bărbat și mai multe femei** de **Leonid Zorin**, în traducerea regretatului **Tudor Steriade**. Sala mare a Casei de Cultură a Sindicatelor, a fost și de această dată, neîncăpătoare pentru cei veniți să-și revadă actorii favoriți: **Claudiu Bleonț** și **Magda Catone** (alături de organizatorul spectacolului, domnul **George Ivașcu – Padeș**). De-ar fi știut ce îi așteaptă!...

Prieteni de-o viață, în afara scenei, **Claudiu Bleonț** și **Magda Catone** au devenit „complici” pe scenă pentru publicul piteștean. Făcând o paranteză, vă mărturisesc că îmi place să menționez ideea unei prietenii adevărate. Atât de rar mai trăim astăzi acest sentiment, încât mă tem să nu-i uităm, mult prea curând, numele și sensul... Revenind la spectacol, ar fi bine să precizez – înainte de toate – coordonatele în care se încadrează: o piesă clasică universală, un dramaturg rus, doi actori de elită, care coordonează totul într-o regie proprie, jucând împreună acest spectacol de mai bine de treizeci de ani. Se poate spune că **Un bărbat și mai multe femei** este piesa care i-a consacrat pe cei doi îndrăgiți actori, **Claudiu Bleonț** și **Magda Catone**. Mai mult decât atât, rămâne o piesă care i-a adus maestrului **Bleonț** „**Premiul pentru cel mai bun actor**”. Ulterior, au existat alte interpretări, reinterpretări și vizțiuni ale piesei, dar trebuie reținută ideea că numai lui **Claudiu Bleonț** și **Magdei Catone** li se cuvine meritul deschizătorilor de drum. Pornind de la aceste lucruri, putem urmări cu atenție firul narațiunii. Vă gândiți instantaneu la o dramă conjugală. Teoretic, aveți dreptate: de aici începe totul și odată cu acest tot, începe povestea lui Arcadii Semionovici Garunskii (interpretat de maestrul **Claudiu Bleonț**). Un gând ca lumina unui fulger vă poartă spre Pavel Smerdiakov, personaj al capodoperei dostoevskiene **Frații Karamazov**, născut „*dintr-un fecior al satanei și o sfântă*”, aflat deseori la granița dintre sinucidere și nebunie. Semionovici – Smerdiakov. Oare această apropiere a numelor proprii sugerează ceva? O înrudire etimologică? Aceeași sursă onomastică? Vom vedea...

Departate de a fi sinucigaș, Arcadii Semionovici Garunskii va cunoaște formele nebuniei, fiind asociat pe rând cu fiecare dintre ele. Începând de la nebunia birocratică și culminând la delirul artistic, personajul nostru se lasă prins în mrejele fiecărei povești. Se lasă prins pentru că răzvrătirea inițială, va fi înfrântă atât de sistemul birocratic, cât și de intransigența soției, care îl etichetează cu atâta ușurință, fără a-l înțelege, fără a-l asculta, fără a-i comunica măcar propriile trăiri, propriile temeri. Între prima și ultima etichetă are loc jocul

Amalia Elena Constantinescu

psihologic al cuplului: „Arcadii, fii bărbat!” și „Tu nu ești om. Ești ca o rană deschisă, Arcadii!”... Iar această rană deschisă poate provoca oricând o alta... „Sunt om nu elefant – mărturisește Garunskii –. *Contactul cu viața cotidiană nu trece fără să lase urme*”...

Arcadii Semionovici va întâlni, în călătoria sa inițiată, diferite tipologii ale femeii (interpretate, în rol multiplu de **Magda Catone**): femeia mai mult superficială decât „*resemnată (soția), femeia isterică și acuzatoare (medicul psihiatru), femeia ipohondră*” (funcționara de la registratură), „*femeia-bărbat (călătoreala din tren), femeia poet (colega de sanatoriu)*”, femeia timidă sau femeia-copil (colega de serviciu), femeia autoritară (directoarea), femeia intrigantă (vecina). Există aici, aspecte aproape insesizabile, ca niște subterfugii, la care apelează dramaturgul în construcția personajelor sale: din cele opt tipologii, doar trei, reușesc să prindă o formă concretă, prin alăturarea unui nume propriu (Anna Iulievna – soția, Marina Istomina – poeta, Vera Andreevna – vecina). Directoarea însă, primește și ea ceva: o poreclă – *Testoasa*. Două dintre ele reușesc să îl marcheze sufletește pe Arcadii Semionovici: poeta și colega de serviciu. Dacă prima recurge la trucul cuvintelor, bine ticluite și așezate strategic în versuri, susținând prin excelență propria-i replică: „*Între o femeie și un bărbat există o singură cale de comunicare: lupta, duelul. / ... / O femeie și-un bărbat se distrug unul pe altul*”; cea de-a doua cucerește prin naivitate, prin inocență – acel gen de inocență, înțeleasă de Arcadii Semionovici ca o „*feminitate prădată*”. Reactivarea acestei feminități, suprapusă inocenței, alungă frustrarea colegei de serviciu și îi redă lui Arcadii Semionovici – tandrețea, dulceața copilăriei, puterea visului. Și totuși... cuplul trebuie să meargă mai departe, în formula aceleiași diade: „*Mi-am învățat lecția: nici o femeie nu seamănă cu tine Anna*. (n.a. – resemnarea soțului, după preipeșiile călătoriei inițiatice) / *În schimb tu, Arcadii, semeni cu toți bărbații și toți bărbații seamănă cu tine*” (n.a. – generalizarea superficială și continuă a soției).

Ceea ce aduce nou, acest spectacol este faptul că actorii noștri dragi, **Claudiu Bleonț** și **Magda Catone**, coboară la un moment dat în mijlocul nostru, al publicului, iar noi urcăm – ca o metaforă – pe scenă. Cred, că ajungem să percepem un actor, abia atunci când actul creativ se extinde, pentru că prin flesh-ul acelei secunde îl simțim cu adevărat, preluându-i o parte din intensitatea trăirii scenice: trăire care ni se adresează. Devenim parte integrantă a vibrației spirituale, iar **Claudiu Bleonț** și **Magda Catone**, prin acest gen de spectacol, au oferit publicului piteștean o seară regală dintr-un anotimp, care trezește natura la viață.

Departate de a fi sinucigaș, Arcadii Semionovici Garunskii va cunoaște formele nebuniei, fiind asociat pe rând cu fiecare dintre ele. Începând de la nebunia birocratică și culminând la delirul artistic, personajul nostru se lasă prins în mrejele fiecărei povești.

Adrian SIMEANU

Teatrul zilelor noastre

“Incendii”

O tragedie contemporană. Incendiară de-a dreptu’. Cumplită, tulburătoare. Despre Libanu-n război, mutilat. Orori peste orori, în loc să fie flori. Vieți nefericite, inuman zdrobite. De acea-nfruntare în ins existentă. Între bunătate și răutate, omenie și ticăloșie. Drama lui de fond cât o fi pământu’...

Wajdi Mouawad, azi prin Occident, a scris textul ăsta în ultimii ani. Zguduitor, convingător, impresionant. O echipă tânără și cu elan îl puse în scenă la București. Pe măsura lui, fără doar și poate. Alexandra Banea fuse regizor. Maria Vârlan, Antonia Din, Adrian Picioarea, Cristina Constantinescu, Constantin Dogioiu îi sunt jucători. Idem Răzvan Enciu, Flavia Hojde și Denis Hanganu. Începători toți, da’ promițători. Actori care, mâine, vor ajunge-n top. Entuziaști

foc, dăruiți nespūs. Uniți monolit, țais coordonați. Străduindu-se clar să redea tragismu’ poveștii. Să-i evidențieze la maxim amploarea. Să-i reliefeze subtilitatea. Să-i facă mesaju’, credibil. S-arate ce e omu’ când nu mai e om și răutatea-i mai tare decât bunătatea. Iară fanatismu’, semn de neputință. Irațional și tulburător fiindcă omoară, distruge și doare...

Pe scurt, montarea de la “Bulandra” trebuie musai văzută. E rodul unei trupe bune. Aptă să pună-n valoare un scenariu grozav. Să dea la iveală semnificații ce țin de natura umană. Și de destin, de asemeni. Să lege punți de suflet peste timp și spațiu. Să confere teatrului rolul cuvenit în acest proces. Și autorul cert inspirat, și colectivul român talentat, de apreciat. Total meritat pentru ce-au creat!

Mariana Șenilă-Vasiliu

...tablourile cu subiect religios pictate de Rouault sunt mai aproape de sufletul privitorului, inducând dincolo de venerație, compasiune și mai cu seamă remușcare pentru cele petrecute acum două mii de ani.

O istorie subiectivă a artei în imagini (VI)

Georges Rouault unicul

„Scopul lui (Rouault-n.n.) este mai puțin frumusețea exprimării decât puterea expresivă”

criticul de artă James J. Sweeney

Viziune neobișnuită. Forță și expresivitate împinse la maximum. Îndemânare de artizan și creativitate artistică ieșite din comun. Picturalitate în aparențele decorativului pe care îl domină energic. Cromatică explozivă; incandescența roșurilor, galbenurilor și intensitatea albastrurilor sau verzurilor suprapuse în straturi. Negre și îngroșate, șerpuiind printre culori, liniile închid-deschid formele. Prinse în magma bituminoasă, culorile capătă strălucirea gemelor. Materia moartă tresare și învie sub reverberațiile soarelui în apus în scilpet de reflexe pe undele marine. De sub pielea ultimului strat de pastă uleioasă, alte și alte culori își trimit bogatele vibrații spre suprafață. De la distanță, ai zice că tablourile

După ce dominase arta timp de două milenii, tema religioasă creștină a început, odată cu secolul XIX, să bată în retragere. Era firesc ca lumii laicizate să-i corespundă o artă laicizată. Locul răstignirilor, al coborârilor de pe cruce, al nativităților a fost înlocuit cu flashurile impresioniste. Credinței în eternitate i s-a opus cultul clipei. Chipurile tahitienele tucuii ale lui Gauguin au luat locul madonelor; scenele religioase cu sfinți au fost înlocuite de Toulouse-Lautrec cu secvențe de cabaret, iar imaginile cu Christos, de torturantele autoportrete ale lui Van Gogh, martirul artei moderne. Artă cu adevărat sacră nu mai există, domeniul încapând pe mâinile unor pictori mediocri,

ultimă a artei, negația. Așa se face că în secolul XX doar trei pictori au repus în drepturi arta sacră: H. Matisse (1869-1954), G. Rouault (1871-1958) și A. Matisse (1911-1993).

Pentru ca Matisse să abordeze acest gen de artă, providențială a fost comanda de decorare a capelei de la Vence. Însă modul în care a fost pictată nu mai are aproape nicio legătură cu manierele învechite. Soluțiile găsite de Matisse sunt de o modernitate de neconceput până la el. Abstractizarea formelor, jocul cu lumina și culoarea, esențializarea, cu toatele încadrează decorarea capelei de la Vence în arta modernă. Pe de altă parte, nici Biserica nu are ce-i reproșa, simbolurile folosite de Matisse sunt cele creștine, ușor de recunoscut de către oricine. Alfred Manessier, într-un moment de revelație, s-a convertit la creștinism în anii celui de-Al Doilea Război Mondial. Printr-un ciudat joc al sortii, numele său, Manasse, în ebraică înseamnă „consolator”; era exact ce căuta acest pictor în haosul lumii dement dezlănțuite în vreme de război, consolarea și pacea pe care le-a descoperit în credința creștină. Din 1943, anul trecerii sale la catolicism s-a schimbat radical și arta sa, pictorul preferând calea spirituală. Autor al mai multor vitralii (cele din bisericile de la Breseux, Arles și Hem), Manessier a înțeles să abordeze decorația într-o manieră abstractă, punând accentul pe lumină. Dar oare, nu același lucru îl urmăriseră meșterii vitralieri de odinioară, să creeze în interiorul catedralelor o lumină celestă?

Cel mai grav, cel mai radical și cel mai expresiv dintre cei trei a fost însă incontestabil Rouault. Sacrul s-a insinuat în pictura sa printr-o atmosferă mistică ce învăluie fiecare tablou, indiferent dacă este vorba despre o pictură cu temă religioasă, un peisaj ori o banală natură statică. Fac excepție lucrările de tinerețe marcate de o tentă vehement acuzatoare la adresa societății în care trăia, pe care o privea cu un ochi critic și o judeca cu cea mai mare asprime. Viciul, sub toate formele, a fost subiectul și calul de bătaie al pictorului în prima perioadă, cea de până în momentul când a citit și a făcut cunoștință cu scriitorul și filosoful francez Leon Bloy. Lectura romanului „Femeia pierdută”, ca și opiniile religioase ale scriitorului catolic răzvrătit, au fost determinante pentru orientarea lui sufletească și artistică în mod special.

Întâiul maestru al lui Rouault a fost pictorul Gustave Moreau (1826-1898). Excelent pedagog, el a format în atelierul său personalități de primă mână ale artei moderne din secolul XX: Matisse, Th. Pallady, A. Marquet, H. Manguin și G. Rouault, elevul său favorit. Printre pictori, au existat mulți artiști mari, dar foarte puțini

lui sunt ba niște cloazoneuri, ba niște vitralii sau relicvarii medievale împodobite cu pietre semiprețioase. Nicio grijă pentru perfecțiunea sterilă și nici pentru finisaj. Desenul e voit deformat, formele par uneori brute, dar ce uluitoare forță degajă ele! Și totuși nu-i decât pictură. Dar ce pictură! Cât de stranie și cât de vie! O atmosferă mistică învăluie imaginile. Par dintr-o altă lume. Frământată, amestecată, vibrată, culoarea are un aer nepământean. Și realitatea e alta decât cea comună. Privești, dar deși recunoști unele chipuri, obiect sau peisaje, în context au cu totul alte semnificații și reprezintă alte simboluri. Nici culoarea nu-i cea știută. Ochiul pipăie șovăielnic suprafața încercând să ghicească chimismul prin care banala vopsea s-a metamorfozat într-un miracol grav și scânteietor în același timp. Alături de tablou, o etichetă modestă indică numele și durata de viață a pictorului: Georges Rouault (1871-1958).

pedagogi. Pentru că, în pedagogia artistică e nevoie să te detașezi de propriul eu, să descoperi adevărata personalitate a ucenicului și să-l îndrumi în sensul calităților sale. Or, în marea majoritate a cazurilor, lipsiți de acest dar, cei mai mulți își impun propria viziune și metodă, lucru sufocant pentru elev, fapt care a compromis definitiv multe destine promițătoare. Asta dacă ucenicul nu se revoltă și nu își ia soarta artistică în propriile-i mâini. Vezi cazurile emblemă ale lui Toulouse-Lautrec și Van Gogh. Gustave Moreau și-a învățat elevii lecția de bază, desenul academist, dar a cultivat în ei libertatea, începând cu viața și terminând cu creația. Pe lângă propria-i operă, lui Moreau trebuie să i se atribuie și calitatea de formator al unor artiști care fac fala picturii secolului XX, ceea ce nu-i puțin lucru.

A fost Rouault influențat de pictura lui Gustave Moreau? Răspunsul e parțial afirmativ. Lui Moreau i se reproșează caracterul literaturizant al tablourilor sale, o anume eleganță căutată a liniei, a desenului în general, precum și excesiva încărcare a tablourilor cu fel de fel de elemente decorative. Risipa de podoabe, folosită mai cu seamă în tablouri cu subiect oriental; a fel de fel de lucruri intens colorate pentru obținerea efectului cărora folosea amestecuri inedite, suprapuneri și glasiuri, tehnici numai de el știute; minuția pe care o acorda detaliilor, toate fac ca în final pânzele sale să arate ele însele precum imense bijuterii cizelate în emailuri și bătute cu pietre semiprețioase. Cusururile reproșabile artei lui Gustave Moreau au fost transformate în tot atâtea calități în pictura lui Rouault. El a păstrat ceva din apetitul pentru bogăția cromatică a maestrului său, dar a concentrat-o, de unde și aerul de vitraliu al tablourilor sale.

Bârfitor cum îi era felul, negustorul de artă Ambroise Vollard, cel care avea să-l susțină financiar pe Rouault într-o perioadă când comerțul artistic era dezinteresat de pictura lui, povestește în amintirile sale cum l-a cunoscut: „Era, cum aveam să aflu mai târziu, Georges Rouault, discipolul favorit al lui Gustave Moreau, despre acesta îmi spuse: „Se vede că era elevul meu; poartă bijuterii”. Îmi este greu să asociez figura de dandy a pictorului, așa cum a descris-o Vollard, îmbrăcat cu o pelerină cu glugă împodobită cu două catarame de metal argintat în chip de agrafă, împodobit probabil și cu alte bijuterii, cu violentele imagini cu prostituate, clovni tragici, cu judecători venali, cupluri de burghezi mărginiți și fel de fel de *monsieurs* grobieni, din prima perioadă a creației sale. Discordanța dintre aparență și fondul sufletesc încărcat de revoltă pe care-l degajă

Christ biciuit

făcuți iar nu născuți, dresați în constrângerile conservatoare ale rețetărilor școlilor de pictură bisericească. Ce-i drept, a dispărut și mecenatul inteligent care favorizase creația sacră în secolele precedente, dar și credința dă semne că începe să se clatine. Drumul larg care ducea altădată la Biserică a început să se îngusteze și să fie străbătut tot mai rar și de tot mai puțini. Între celest și pământesc, oamenii au ales lumea. Cât despre artiști, scăpați din frâiele etice și estetice impuse de Biserică, în marea lor majoritate au ales libertatea. Care libertate i-a împins pe unii spre extrema

lucrările sale acide, violente, necruțătoare, e prea mare. Chipurile boccii, cu expresii tâmpite, de un primitivism adesea grotesc și dezgustător izvorăsc dintr-un suflet răscolit de furie și greață la adresa semenilor. „Cruciada împotriva viciului”, exclamă Lionello Venturi la vederea acelor tablouri.

După unele mărturii, Rouault pare să fi fost un tip retras, dificil de abordat, încăpățânat în opiniile sale, care nu ceda părerilor altora, răspunzând monosilabic doar cu *da* sau *nu*. Însă, specifică Vollard, la el *da* era *da* și *nu* nu era *nu*. Din „Solilocvii”, dar și din alte scrieri lăsate de Rouault iese la iveală caracterul său sever. „Cei care te linguesc sunt niște ticăloși - îi scria el unui prieten -, iar dușmanii sunt foarte folositori prin critica lor excesivă”. De dușmani, la pachet cu „critica excesivă”, a avut parte din plin. Chiar și criticul Louis Vauxcelles, care mai târziu și-a revizuit părerea despre pictura lui, la început l-a atacat. Referitor la tablourile expuse la Salon în 1904, Vauxcelles are cuvinte ucigătoare: „Nu se vede nimic, nimic, doar pastă de caviar, ceară și bitum... Care este, deci, lumina din atelierul lui Rouault? Niște ochelari supraafumați ascund natura și viața acestui visător misogin care se aruncă în adâncimea cea mai mare a Erebosului*?” Ulterior, criticul avea să scrie elogios despre pictura lui, găsind că *este o artă revoluționară*, că tonurile erau *magnifice*, și că *secretul acestei armonii este libertatea integrală, urmărirea absolutului, disprețul suveran pentru influențe exterioare, tensiunea înverșunată spre mai bine*. Dar apropo de „influente exterioare” în pictura lui, s-au vânturat destule opinii, unele îndreptățite, altele nu. S-au făcut apropieri între arta lui și caricaturile lui H. Daumier, însă exceptând sentimentul de revoltă și atitudinea constatară comună, viziunile celor doi sunt diferite. Daumier a caricaturizat societatea din timpul său, ridiculizând-o, pe când la Rouault ea capătă un aer hidos, monstruos chiar. Daumier prin caricaturile sale doar zgârie pojghița viciului, pe când Rouault taie în carne vie. De caricaturile celui dintâi îți vine de multe ori să râzi, la vederea picturilor celui de-al doilea te îngrozești. „Judecătorii”, o temă comună, apar mărginiți și plini de sine, în caricaturile lui Daumier, dar în viziunea lui Rouault sunt niște monștri impasibili și fără suflet care au hotărât apriori condamnarea. Asemeni celui judecător dintr-o glumă din Franța secolului XVIII care obișnuia să moțăie în timpul procesului. Când era trezit să dea sentința, avea una singură: „Spânzurați-l!” La obiecția avocatului cum că inculpatul era nevinovat, replica era aceeași: „Spânzurați-l! Dacă n-a comis până acum nicio crimă, în mod sigur va comite una în viitor. Spânzurați-l!”

Au fost forțate asemuirii între Toulouse-Lautrec și Rouault pe tema prostituatelor pictate de ambii. Motivul este însă unul exterior artei. Despre Picasso, cel din prima fază, se poate spune pe drept cuvânt că a fost puternic influențat de Lautrec, picturile și desenele realizate în stilul acestuia mergând până la confundare. La Rouault, în afara subiectului nimic nu îndreptățește vreo asemănare cu el. Cu forme planturoase, greoaie și placide în expresie, redate într-o manieră aproape sculpturală, prostituatelor sale n-au nimic în comun cu acele *filles de joie* surprinse de Lautrec printr-o linie nervoasă, bine articulată și foarte expresivă. A fost pomenit și numele lui Goya cu trimitere la ciclurile de gravuri „Miserere” și „Guerre”, comandate de Vollard care amintesc tematic de „Dezastrele războiului” ale artistului spaniol, însă cred că este absurd să i se impute vreo asemuire cu picturile groșesti ale acestuia din perioada ultimă. Acelea sunt materializări ale coșmarurilor pe care Goya le trăia într-o singurărată carcerală, complet

izolat de lume, închis în surzenia și nălucirile minții sale tulburate de boală. Izolat voit de societate, închis în atelier de sila pe care i-o provoca lumea, Rouault a văzut mai bine și a atacat mai violent spectacolul mundan sterp, marcat de vicii.

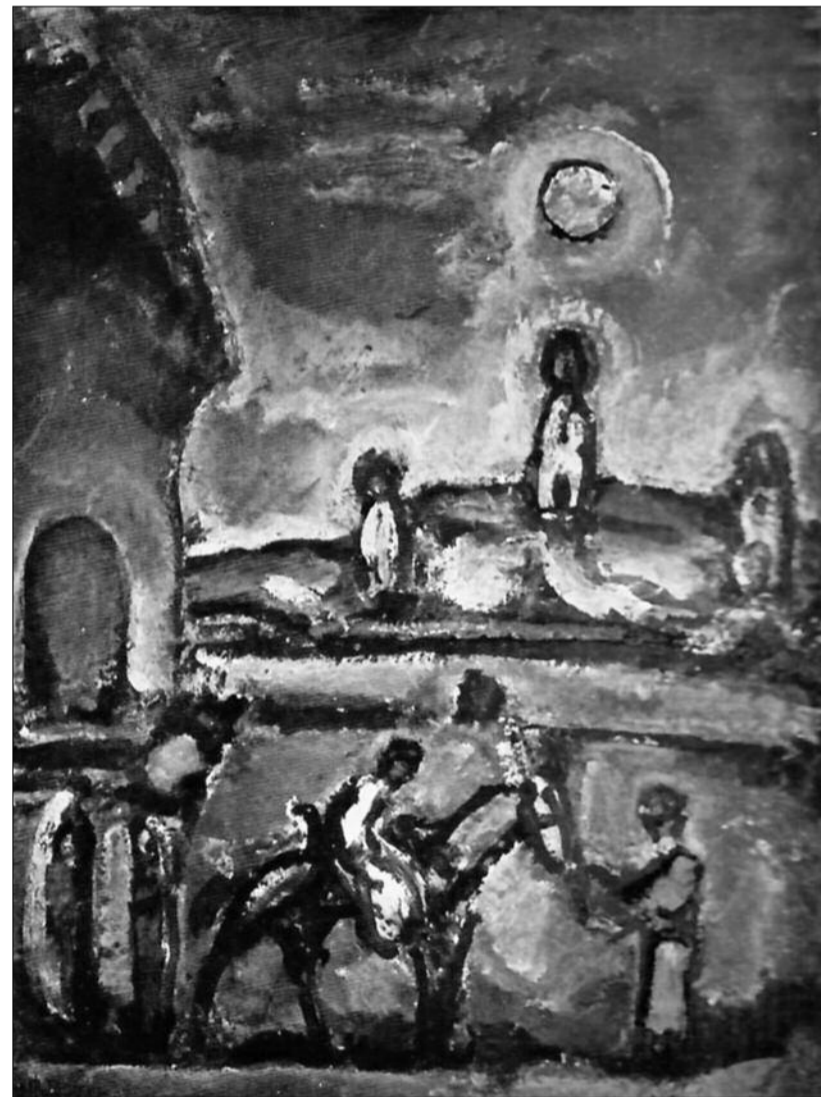
Ucenicul - autoportret

Impresionat de pictura lui Cezanne, la un moment dat a dorit să refacă experiența acestuia. Oprit de Gustave Moreau, care își înțelegea mai bine ucenicul decât el însuși, Rouault s-a încăpățânat să-și urmeze intenția, însă în cele din urmă a recunoscut că maestrul său avea dreptate. Didacticismul metodic al lui Cezanne nu se potrivea în niciun fel cu temperamentul, cu forța lui imaginativă, cu simțul dramatic și trăirile sale interioare. Criticii de artă, specialiști în scorneli la care artistul nici cu gândul nu gândește, vor mai fi găsit și alte asemănări. Mai mult a contat pentru pictor experiența avută la 14 ani într-un atelier de restaurare a vitraliilor medievale. Trudind acolo, a învățat două lucruri care s-au dovedit esențiale în pictura de maturitate. În primul rând a învățat ce înseamnă probitatea și respectul pentru munca artizanală. „Începi prin a fi artizan - artist devii dacă poți. Dar nu-i mai bine să fii un bun artizan decât un artist mediocru? Aceasta e una din fațetele problemei (artei - n.n.) moderne”, scria el în „Solilocvii”. Opinia sa se întâlnea cu cea a lui Brâncuși care afirma, la rândul său, că „n-au existat mari sculptori care să nu fi fost și admirabili meșteșugari”. Al doilea lucru descoperit în *tete-a-tete*-ul cu vechile vitralii a fost ineditul spectacol creat prin contrapunerea culorii cu negrul șinelor de plumb ce legau fragmentele de sticlă. Negrul, care caligrafiază adesea formele și pune în evidență strălucirea cromatică din pictura lui, din acea experiență concretă se trage. Exceptând învățătura deprinsă de la Gustave Moreau, această descoperire avea să joace rolul cel mai important în creația sa.

A doua parte a creației artistice a lui Rouault a stat, din punct de vedere spiritual, sub semnul întâlnirii cu scrierile și filosofia lui Leon Bloy, personal cu scriitorul catolic rebel. Literalmente întors pe dos de opiniile acestuia, pictorul și-a schimbat radical viziunea, trecând de la pictura telurică la cea înalt spirituală, religioasă. De la „cruciada împotriva viciului” a făcut saltul cel mare în arta sacră. Violenta a fost înlocuită de durerea de a exista, dezgustului i-a opus compasiunea și vehemența din arta sa a fost înlocuită de milă. O tristețe profundă învăluie atmosfera din picturile sale. Cumpănă între cele două perioade de creație, „Christ biciuit” (1905), e un haos de linii și pete de sub care se ivește chinuit și

dureros întrebător chipul torturat al Mântuitorului. Fiecărei lovituri de pensulă, fiecărei linii ce-I brăzdează chipul îi corespunde un plesnet de bici dat de om peste Fața sfântă. Ochi imenși și triști ai lui Iisus exprimă concomitent dureroasa întrebare *de ce?*, dar și milă și îndurare pentru călăii Săi. În loc să-I brăzdeze obrazul biciuit cu roșu, de culoarea sângelui, liniile sunt trasate cu albastru, ceea ce derutează. A făcut-o neintenționat sau cu un gând anume? Cum un artist adevărat nu lasă nimic la voia întâmplării, e de presupus că prin folosirea albastrului a dorit să sugereze originea celestă, divină a Mântuitorului. Cel puțin așa cred.

Creația din a doua perioadă este marcată de trăirea profund religioasă. Sau mai corect de credință, care la el ia chipul culorii, iar culoarea capătă ceva din sfințenia credinței. La contactul cu un tablou de Rouault, ea e cea care îl confiscă vizual și emotiv pe privitor, și abia apoi vine subiectul. Ocolind realismul vulgar ce abundă în rutinata pictură bisericească, artistul s-a oprit asupra esențialului; el nu redă, ci sugerează. În crucificări nu încearcă să obțină efect prin grimasele dureroase, prin contorsionări ale trupului răstignit, prin gesturi teatrale, nu face din eveniment un spectacol teatral, la el totul este esențializat și auster. Cu excepția culorii care îi este suficientă pentru a exprima tragicul momentului. Cu toată simplitatea lor sau poate tocmai de aceea, tablourile cu subiect religios pictate de Rouault sunt mai aproape de sufletul privitorului, inducând dincolo de venerație, compasiune și mai cu seamă remușcare pentru cele petrecute acum două mii de ani.

Fuga în Egipt

Capetele de Christii sunt la fel de expresive și profund emoționante precum răstignirile. Indiferent dacă place sau nu, pictura sa îl țintuiește locul, îl zgâlțâie și-l pune pe gânduri pe privitor. Între virtuozitatea coloristică și tragism, el nu alege, le impune pe amândouă, creând o viziune unitară cu puternic impact asupra sufletului. E o viziune proprie și unică. Așa cum unică a fost și personalitatea sa.

* Erebos (în mitologia greacă) - personificare a întunericului și haosului din adâncul Infernului.

...Rouault pare să fi fost un tip retras, dificil de abordat, încăpățânat în opiniile sale, care nu ceda părerilor altora, răspunzând monosilabic doar cu *da* sau *nu*.

Știri de la Centrul Cultural Pitești

Centrul Cultural Pitești și Uniunea Scriitorilor din România Filiala Pitești au organizat lansarea volumului de critică literară cu titlul „Revanșa postumă”, de scriitorul, criticul literar, profesor univ. dr. Nicolae Oprea. Originar din comuna Sârbii Măgura, din județul Olt, Nicolae Oprea a absolvit Facultatea de Filologie din cadrul Universității Babeș Bolyai din Cluj Napoca, în anul 1973. A fost redactor șef la revista „Calende”, este profesor universitar doctor și conducător de doctorat la Facultatea de Litere din cadrul Universității Pitești și președintele Filialei Pitești aUSR.

actualitate

■ Centrul Cultural Pitești a organizat colocviul cu tema „Cum ți-o fi noroc: Povestiri istorice”, în cadrul proiectului cultural-educativ, sub genericul „Istorie și istorii cu Marin Toma”. La dezbateri a participat un public format din elevi, cadre didactice de la Școala Militară de Maiștri Militari și Subofițeri a Forțelor Terestre Basarab I și alți consumatori de cultură. Istoricul Marin Toma, secretar general de redacție al revistei-document Restituiri Pitești a definit norocul prin abordări diferite, bazate pe modul în care ne raportăm la o situație, întâmplare, eveniment. „Sunt și explicații ce pot ajunge pe tărâmul psihologiei, unii dau vina pe noroc, sau pe ghinion, ne urăm noroc, anumite persoane cred în superstiții legate de noroc, există și zeități ale norocului, sunt momente ale istoriei care pot fi puse sub semnul norocului”, a precizat Marin Toma.

■ Centrul Cultural Pitești și Inspectoratul Școlar Județean Argeș au organizat ediția din luna martie 2017, a proiectului cultural-educativ, sub genericul „Printre Cărțile Oamenilor de Cultură Argeșeni”, având-o invitată pe profesoara-scriitoare Steluța Istrătescu. Evenimentul a cuprins o lectură din volumele de proză scurtă „Tatăl meu, actorul” și „Sirenele și alte povestiri”, semnate de distinsa profesoară, lectură susținută de eleve de la la Colegiul Național I.C.Brătianu, Colegiul Național Zinca Golescu și de la Colegiul Economic Maria Teuleanu. Originară din Pitești, Steluța Istrătescu este absolventă a Facultății de Limbi Germanice din București și a desfășurat activități didactice timp de peste 30 de ani, la Colegiul Național I.C.Brătianu. Pasionată de arta condeiului, Steluța Istrătescu a publicat peste 40 de cărți de specialitate, 20 de cărți pentru copii, piese de teatru, 10 volume de proză și este membru al Ligii Scriitorilor din România și de Expresie Română de Pretutindeni Filiala Argeș.

■ Centrul Cultural Pitești și Liga Scriitorilor Români și de Expresie Română de Pretutindeni Filiala Argeș au organizat ediția din luna martie a Cenaclului „Armonii Carpatine”. Evenimentul a cuprins o lectură din propriile creații, oferită de membri ai ligii, precum și lansarea numărului 21 al revistei Carpatice, publicație trimestrială a LSR Argeș, care apare sub egida Centrului Cultural Pitești. Publicul format din elevi, cadre didactice de la Colegiul Tehnic Dimitrie Dima și alți consumatori de cultură s-a delectat cu prozele semnate și citite de scriitorii Ion Dincă, Nicolae Berbec, versurile poetului inginer Nicolae E.Braniște, pledoaria literară a publicistului Gheorghe Mohor, poemele scrise și interpretate cu măiestrie de medicii poezi Constantin Teodor Craifaleanu și Adrian Mitroi. Moderatorul acțiunii, redactorul șef al revistei Carpatice, inginerul scriitor Nicolae Cosmescu a prezentat conținutul noului număr al publicației, invitându-i pe cei prezenți la o lectură de calitate.

■ Centrul Cultural Pitești a organizat lansarea volumului de versuri cu titlul „Echinoc”, precum și vernisajul unei expoziții de grafică, avându-l autor pe preotul misionar Nicolae Ionescu. Originar din Pitești, Nicolae Ionescu a absolvit Școala Militară de Ofițeri, Tancuri și Auto Mihai Viteazul din Pitești și Facultatea de Teologie Ortodoxă „Sfântul Andrei Șaguna” din Sibiu. Pasionat de cultură, a absolvit cursurile Școlii Populare de Arte și Meserii din Pitești, Secția Pictură și a debutat editorial în revista Școlii Militare. Dublul eveniment cultural a reunit un public format din elevi, cadre didactice de la Colegiul Național Zinca Golescu și alți iubitori de frumos, care au apreciat talentul și demersurile culturale ale inimosului preot.

■ Centrul Cultural Pitești, prin Clubul de Istorie „Armand Călinescu” a organizat simpozionul cu tema „America și lumea în era Trump”, în cadrul dezbaterii publice lunare, sub genericul „Lumea Azi”. Dezbateri a fost susținută de istoricul Marin Toma, secretar general de redacție al revistei-document Restituiri Pitești, col.(r) Niculae Jianu, ing. dr. col.(rtr.) Teodor Ghițescu, col.(r) Ion Stan și istoricul Aurelian Roman. „În ultima vreme am asistat la o creștere a conflictelor între diverse grupuri sociale ale lumii, cum ar fi schimbarea regimului din Egipt, războiul civil din Siria, care a escaladat și a condus la un vid de putere, generat de ISIS, evenimentele din Iraq și Afganistan, un fel de război civil în Ucraina, presupusul complot militar din Turcia. O serie de analiști se declară îngrijorați de ascensiunea unor partide extremiste după alegerile din unele țări, și de împărțirea societății în mai multe tabere, apariția unor tensiuni între Statele Unite ale Americii și Germania, după venirea la putere a lui Donald Trump, care propune și ridicarea unui zid la granița dintre Statele Unite ale Americii și Mexic. Să nu cădem în capcana de a crede că un singur personaj are puterea de a decide orice, și oricum”, a subliniat istoricul Marin Toma. La dezbateri au participat elevi, cadre didactice de

la Colegiul Național Zinca Golescu, istorici și pasionați de istorie.

■ Centrul Cultural Pitești și Liceul de Arte Dinu Lipatti au organizat în Complexul Casa Cărții, Expoziția de artă plastică sub genericul „Interferențe Artistice Clasice”. Lucrările de pictură și grafică expuse pe șevalete au fost realizate de elevi de la Liceul de Arte Dinu Lipatti, coordonați de profesorii Marius Ivanovici, Emanuel Fleancu și Daniel Preduț. La vernisaj au fost prezenți elevi, cadre didactice de la Colegiul Economic Maria Teuleanu, Școala Gimnazială Nicolae Simonide, și alți iubitori de frumos. Despre noile creații plastice au vorbit poetele Allora Albușescu, Denisa Popescu, profesorul de arte plastice Marius Ivanovici, artistul plastic Constantin Samoilă.

■ Centrul Cultural Pitești a organizat în Sala Ars Nova, ediția din luna martie a proiectului cultural-educativ, sub genericul „Povești de viață - povești de suflet cu Denisa Popescu”, având-o invitată pe poeta Lucreția Picui. În fața unui public format din elevi, cadre didactice de la Colegiul Tehnic Armand Călinescu și alți iubitori de cultură, poeta Denisa Popescu a depănat povestea vieții și carierei Luminiței Picui, șefa Secției de Colectii Speciale, din cadrul Bibliotecii Județene Dinicu Golescu Argeș, coordonatoare a cursului de caligrafie și a unui curs de cusături tradiționale din cadrul aceleiași instituții. Născută în Câmpulung Muscel, Lucreția Picui este de meserie profesor de limba și literatura română, expertă în carte veche românească și bibliofilie, fiind coautor al Dicționarului Muzicologilor din Argeș și al Enciclopediei Argeșului și Muscelului. Pasionată de poezie, membră a Ligii Scriitorilor Români și de Expresie Română de Pretutindeni Filiala Arad, Lucreția Picui a publicat în anul 2011 volumul de versuri „Fără anestezie”, poezia fiind pentru distinsa autoare „o patimă și o lacrimă, dorință, credință, chiot de copil mare, nebunie și reverie, pace divină și un pumn de lumină”. Întâlnirea literară cu Lucreția Picui, organizată de Centrul Cultural Pitești a stat sub semnul Zilei Mondiale a Poeziei.

■ Centrul Cultural Pitești și Uniunea Scriitorilor din România Filiala Pitești au organizat lansarea volumului de critică literară cu titlul „Revanșa postumă”, de scriitorul, criticul literar, profesor univ. dr. Nicolae Oprea. Originar din comuna Sârbii Măgura, din județul Olt, Nicolae Oprea a absolvit Facultatea de Filologie din cadrul Universității Babeș Bolyai din Cluj Napoca, în anul 1973. A fost redactor șef la revista „Calende”, este profesor universitar doctor și conducător de doctorat la Facultatea de Litere din cadrul Universității Pitești și președintele Filialei Pitești aUSR. A publicat volumele de critică literară: „Provinciile imaginare” în anul 1993, „Alexandru Macedonski între romantism și simbolism” în 1999, „Ion D. Sîrbu și timpul romanului” în anul 2000, „Magical în proza lui Vasile Voiculescu” în 2002, „Literatura Echinocului” în 2003, „Noaptea de insomnie. Opțiuni livești” în 2005. Despre noua apariție editorială, „Revanșa postumă” au vorbit scriitoarea Magda Grigore, poetul Mircea Bârsilă și autorul. „Este o carte de critică și de istorie literară deopotrivă; structurată pe mai multe planuri care se întrepătrund; un plan ține de istoria literaturii, altul de critică literară, altul de hermeneutică, un alt plan ține de dimensiunea românească, în care autorul își manifestă pasiunea pentru literatura scriitorului și criticului literar Ion D. Sîrbu”, au subliniat distinsii literați. „Mereu am căutat scriitori fundamentali, dar oarecum marginalizați în literatura română, precum Alexandru Macedonski, Vasile Voiculescu, și, așa, am ajuns la Ion D. Sîrbu”, a spus Nicolae Oprea.

■ Centrul Cultural Pitești a organizat în Sala Ars Nova, ediția din luna martie a Clubului literar-artist „Mona Vâlceanu”, având-o invitată pe poeta Denisa Popescu. În fața unui public format din elevi, cadre didactice de la Colegiul Economic Maria Teuleanu și alți iubitori de cultură, profesoara-scriitoare Mona Vâlceanu a provocat-o pe poeta Denisa Popescu la confesiuni privind activitatea literară, legăturile de suflet cu instituții de cultură argeșene, Centrul Cultural Pitești având o semnificație aparte pentru distinsa literată. Originară din Pitești, licențiată în Științe juridice, la Facultatea de Drept din cadrul Universității București, Denisa Popescu a debutat editorial, la îndemnul mamei sale, în anul 1999 cu volumul de versuri „Dincolo de ochii mei”. Este membră a Uniunii Scriitorilor din România Filiala Pitești și a mai publicat volumele de versuri: „Adamantin” în anul 2004, „Laminaria. Catrinel” în 2005, „Scheletul meu de muselină” în 2005, „Cele mai frumoase depresii” în 2007 și „Roaba lui Dumnezeu, Denisa” în anul 2016. De asemenea, a participat ca redactor de carte la realizarea volumului omagial „Silvestru Voinescu - un destin

asumat”. „Cred și simt că volumul de versuri „Roaba lui Dumnezeu, Denisa” încheie un capitol important din viața mea; simt că nu voi mai scrie niciodată poezie voi continua cu proză”, le-a mărturisit Denisa Popescu celor prezenți. Invitat la Clubul literar-artist „Mona Vâlceanu”, medicul-poet Constantin Teodor Craifaleanu, care a susținut o lectură din cărțile Densiei a adăugat: „Cred că prozele Densiei Popescu vor fi pline de poezie”.

■ Ora Pământului a fost sărbătorită la Pitești, printr-un spectacol muzical, organizat de municipalitate în Piața Primăriei. Evenimentul a cuprins recitaluri de muzică tânără, susținute de Grupul Folk P620 din cadrul Centrului Cultural Pitești și de micuți talentați de la Palatul Copiilor din Pitești. Manifestarea s-a desfășurat sâmbătă, 25 martie, între orele 20,30 – 21,30, cu luminile stinse în tot orașul, timp de un ceas, în semn de respect pentru sănătatea planetei. Primarul Municipiului Pitești, Constantin Cornel Ionică le-a vorbit celor prezenți despre semnificația Orei Pământului, o sărbătoare internațională, marcată în numeroase țări și a transmis un mesaj privind protecția mediului.

■ Ziua Basarabiei a fost marcată la Pitești, printr-o suită de manifestări, organizate de autoritățile județene, locale și de Fundația Culturală „Doina și Ion Aldea Teodorovici”. La Primăria Municipiului Pitești au avut loc evocări sub genericul „România Mare – Reînviată”, susținute de istoricul Cornel Carp, primarul Municipiului Pitești, Constantin Cornel Ionică, istoricul Florin Șandru, prof.univ. dr. Radu Ștefan Vergatti, solista de muzică ușoară Anastasia Lazariuc, consilierul ambasadorului Republicii Moldova, Valeriu Turea. A urmat Marșul Unirii, la care au participat gazde și invitați, care s-au deplasat la monumentele artiștilor Doina și Ion Aldea Teodorovici și Grigore Vieru, în compania unor tineri români și basarabeni, care au defilat cu un drapel imens al României. La monumentele ridicate în cinstea celor care au militat pentru reîntregirea țării s-au desfășurat o slujbă de pomenire, depuneri de coroane, jerbe și flori și un recital de cântece patriotice, susținut de Corul Veteranilor Mihai Viteazul din Pitești. Festivitățile dedicate împlinirii a 99 de ani de la Unirea Basarabiei cu patria mamă s-au încheiat la Centrul Cultural Pitești, cu un spectacol tematic, susținut de Veta Biriș, Tiberiu Hărăguș, Grupul Vocal Armonia și tineri artiști, animați de vibrante sentimente patriotice.

■ Centrul Cultural Pitești a organizat în Sala Ars Nova, lansarea Antologiei de Poezie Franceză cu titlul „Un cântec peste veacuri”, de Paula Romanescu. Originară din comuna Tuțulești, județul Argeș, autoarea s-a remarcat printr-o serie de traduceri din și în limba franceză, precum și prin volume de poezie, unele dedicate martirilor din închisorile comuniste, ori inspirate din patimile oamenilor de cultură, care au fost încarcerati politic pe timpul regimului de tristă amintire. Este membră a Uniunii Scriitorilor din România, a primit distincția Meritul Cultural în Grad de Cavalier din România, precum și alte recunoașteri internaționale. Noua apariție editorială a reunit un public format din elevi, cadre didactice de la Colegiul Național Zinca Golescu și oameni de cultură argeșeni. Distinsa autoare a susținut un recital liric din propriile creații, fascinand auditoriul cu versuri de o profundă încărcătură spirituală. Evenimentul a mai cuprins intervenții literare oferite de poeta Denisa Popescu, medicul-poet Constantin Teodor Craifaleanu, profesorul de limba și literatura română, Vasile Ghițescu și un recital la pian, susținut de profesoara-poetă Ilzi Sora.

■ Centrul Cultural Pitești, prin Clubul de Istorie „Armand Călinescu” a organizat în Sala Simpozion, dezbateri cu tema „Drepturile istoriei: Basarabia, pământ românesc”. Manifestarea, desfășurată sub semnul Zilei Basarabiei a fost susținută de istoricii Marius Chiva, Marin Toma, Aurelian Roman, lector univ. dr. Marius Andreescu, judecător la Curtea de Apel Pitești, col.(r) Ion Stan. Vorbitorii au făcut referire la contextul în care a avut loc unirea Basarabiei cu patria mamă în urmă cu 99 de ani, act premergător Marii Uniri de la 1918 și au exprimat opinii, privind perspectivele reîntregirii țării.

■ Centrul Cultural Pitești a demarat proiectul cultural-educativ, sub genericul „Încercări literare”, o acțiune care vine în întâmpinarea persoanelor cu aptitudini scriitoricești. Manifestarea, care se va desfășura periodic la Casa Cărții, constă într-o lectură publică, susținută din propriile creații, de către doritori, indiferent de vârstă. La prima ediție, au participat elevele Andreea Mehedintu și Alexandra Nilă de la Colegiul Național I.C.Brătianu, medicul Adriana

Ciobotea, eleva Diana Zugrav de la Școala Gimnazială Nicolae Simonide, tânăra artistă Doina Panaete, elevii Bianca Dinu și Cristian Vuțescu de la Colegiul Economic Maria Teiuleanu, economistă Ionela Minciunescu, elevul Teodor Zahiu de la Școala Gimnazială Nicolae Simonide și studenta la Facultatea de Litere a Universității Pitești, Maria Pantazi. Publicul format din elevi, cadre didactice de la Colegiul Economic Maria Teiuleanu și alți pasionați de literatură i-a încurajat pe autori, să-și continue drumul pe fascinantul tărâm al literaturii.

■ Centrul Cultural Pitești a organizat în Sala Ars Nova, un spectacol de muzică ușoară, prilejuit de aniversarea a opt ani de la înființarea Trupe de Teatru Robertto. Evenimentul a cuprins recitaluri de muzică, poezie, fabule și scenete, susținute de copiii care urmează cursul de actorie, desfășurat de artistul Robert Chelmuș în cadrul instituției. La ceas aniversar, inimosul îndrumător le-a transmis un mesaj de suflet discipolilor săi, precum și părinților care-i încurajează să meargă pe drumul culturii și a trecut în revistă numeroasele premii obținute de Trupa de Teatru Robertto la concursurile de gen.

■ Centrul Cultural Pitești a organizat în Sala Ars Nova, ediția din luna aprilie a proiectului cultural-educativ, sub genericul „Povești de viață-povești de suflet cu Denisa Popescu”, având-o invitată pe Ania Cazan. La numai 27 de ani, tânăra piteșteancă, absolventă a Facultății de Științe Politice – Specializarea Franceză și a programului de masterat Spectacol, Multimedia, Societate, din cadrul Centrului de Excelență în Studiul Imaginii, s-a remarcat printr-o bogată activitate culturală. Este inițiatorul Festivalului de scurtmetraje pentru Amatori 3 Fest și autoare a șase romane pentru adolescenți. Se declară promotor al ideii de artă socială, în care crede că fiecare persoană iubitoare de frumos poate crea artă. La întâlnirea cu Ania Cazan au participat elevi, cadre didactice de la Colegiul Economic Maria Teiuleanu și alți consumatori de cultură.

■ Centrul Cultural Pitești și Facultatea de Teologie, Litere, Istorie și Arte, din cadrul Universității Pitești au organizat lansarea volumului istoric „Seimenii în Țările Române. Contribuții la istoria organizării militare a românilor în secolele XVII – XVIII”, de conf.univ.dr. Claudiu Neagoe. Originar din Câmpulung Muscel, județul Argeș, autorul este absolvent al Facultății de Istorie, din cadrul

Universității București, doctor în istorie și conferențiar la Facultatea de Teologie, Litere, Istorie și Arte, din cadrul Universității Pitești. A publicat o serie de lucrări cu tematică istorică, printre care: „Modele culturale și realități cotidiene în societatea românească, secolele XV-XIX”, „Arnăuții în Țările Române. Studiu istoric”, „O istorie a Europei de la Antichitatea târzie până în jurul anului 1000”, „Câmpulungul medieval și premodern”, „Istorie, civilizație și cultură în spațiul românesc”, vol.I, „O scurtă istorie a românilor”, volumul I, secolele VIII-XIV. Noua apariție editorială aduce informații interesante despre seimenii, care, potrivit izvoarelor scrise erau mercenari, de origine balcanică, în slujba unor domnitori români din perioada premodernă, până la regimurile fanariote. De-a lungul vremii, seimenii s-au revoltat pentru lefuri mai mari, pentru alegerea unui domn tânăr și pe placul lor și împotriva intenției domnitorului Constantin Șerban de a-i transforma în birnici, adică, în plăitori de biruri. Despre lucrarea semnată de Claudiu Neagoe au vorbit istoricul Marin Toma, secretar general de redacție al revistei-document Restituiri Pitești, conf.univ.dr. Constantin Bărbulescu, decanul Facultății de Teologie, Litere, Istorie și Arte din cadrul Universității Pitești și autorul. La eveniment au participat elevi, cadre didactice de la Școala Militară de Maștri Militari și Subofițeri a Forțelor Terestre Basarab I și alți pasionați de istorie.

■ Centrul Cultural Pitești și Asociația Solidaritatea Umană Nova au organizat la Casa Cărții, simpozionul cu tema „Femeia Migrant în Societate”, precum și o expoziție culinară cu degustare, pregătită de femei migrant, cu preparate culinare din țările de origine și din România. La eveniment au fost invitate femei din Indonezia, Kazahstan, Filipine, Federația Rusă și din Republica Moldova, căsătorite cu cetățeni români, și care, prin proiectul derulat de Asociația Solidaritatea Umană Nova, sunt sprijinite să se integreze în societate, prin servicii de consiliere, informare pentru acces la serviciile comunitare, asistență psihologică și juridică. La dezbaterile coordonată de col.(r) Nicolae Jianu, președintele Asociației Solidaritatea Umană Nova au mai participat studenți în anul pregătitor la Universitatea Pitești, din Iordania, Siria, Maroc, Palestina, Kazahstan, Congo, Algeria, precum și reprezentanți ai administrației publice județene și

locale. „Deocamdată, România este o zonă de tranzit și nu o țară de destinație, dar facem apel la autorități să fie pregătite pentru a face față unui eventual val de migranți, în contextul în care toate culmile spre Europa de Vest vor fi închise. Trebuie politici publice reale pentru migranți”, este mesajul președintelui Asociației Solidaritatea Umană Nova, col.(r) Nicolae Jianu.

■ Centrul Cultural Pitești și Fundația Literară Liviu Rebreanu au organizat lansarea volumului de schițe și povestiri, cu titlul „Calul măgarului”, de Zina Petrescu. Originară din Câmpulung Muscel, autoarea este absolventă a Institutului Pedagogic din Câmpulung Muscel și membră fondatoare a Fundației Literare Liviu Rebreanu. Până acum, a publicat 12 volume de poezie și proză scurtă și a obținut peste 30 de premii, la festivaluri de creație și concursuri. Despre noua apariție editorială au vorbit profesoara-poetă Allora Albulescu, președintele Fundației Literare Liviu Rebreanu, scriitoarea Magda Grigore și autoarea. „Prozele scurte ale Zinei Petrescu au încărcătură metaforică, fantezistă-comică, de un fantastic convențional, previzibil, recunoscutibile în mitologie și basm, din care transpare credința autoarei într-o lume mai bună, în care binele are întotdeauna o cale de scăpare”, apreciază Allora Albulescu și Magda Grigore.

■ Centrul Cultural Pitești a organizat vineri, 7 aprilie, în Piața Primăriei Municipiului Pitești, un spectacol muzical, din seria manifestărilor, sub genericul Seri de muzică – LA FĂNTÂNĂ. Evenimentul, coordonat de cantautorul Tiberiu Hărăguș a cuprins un recital de muzică folk, susținut de Grupul Folk P620, recitaluri de muzică tânără, oferite de copii și tineri, care urmează cursul de chitară, desfășurat în cadrul Centrului Cultural Pitești: Alexia Păunescu, Gheorghe Ioan Ștefan, Andrei Bulf, Mihai Hoțescu, Ana Manole, Anemona Olteanu, Andreea Dinuț, Corina Puică, Cezar Ioan Mircea, Ioana Guțu, cu nume de scenă Addda, Georgiana Costache. O surpriză plăcută a venit din partea recent înființatei Trupe de rock RANA, formată din Bogdan Tănăsescu, Ovidiu Damian și Andrei Bulf, care a prezentat creații proprii, în fața publicului amator de distracție în aer liber. Tinerii artiști au dedicat spectacolul sărbătorii Floriilor și concitadinilor care poartă nume de floare.

CARMEN ELENA SALUB

Statul nostru se preocupă ca „Întâlnirea tinerilor cu istoria de la Costești” să fie un prilej minunat de a încinge miuțe, de-a asculta “Noi suntem români” și „Treceți batalioane române Carpații”, de-a consuma mici perpeliți pe grătare și clătite uriașe cu 8 lei bucata. Toți vom bea bere și ne vom bucura că „Povestea merge mai departe”. La 15 km distanță de Sarmisegetuza era, odată ca niciodată, o gară mică prin care trecea o mocăniță. Braconierii din zonă s-au dovedit a fi fost niște oameni de mare onoare și au lăsat țiganilor să se ocupe de fierul vechi provenit din șine, locomotive și vagoane.

M.B

Pe drumuri de munte, spre Inima statului dac

(urmărire din p. 32)

tehnică de rezolvarea a problemei. Veceurile ecologice au fost mutate în situl arheologic și această decizie a dat naștere unui veșnic prilej de dispută a casierului cu presupușii vizitatori. Unii, care ieșeau, val-vârtej, din autocar doar pentru a-și satisface nevoile fiziologice, nu voiau să achite biletul de intrare. De aici începea scandalul iar o dramă adevărată e atunci când toată lumea are dreptate...) La Sarmisegetuza din munte dai 10 lei de căciulă și poți vizita toată inima statului dac. Jandarmii montani sunt la datorie. Noi suntem doar doi, ei sunt mulți precum legiunile romane. Îl întrebăm pe unul din ei cum s-a descoperit faimoasă matriță dacică. Simplu, ne-a spus jandarmul: „un copac a căzut peste un alt copac și la rădăcina lui era matrița”. Am avut, brusc, o iluminare. Faptul că zidul de sprijin e subdimensionat are logica lui de fier. Constructorul și beneficiarul lasă, intenționat, ca un copac să cadă, mereu, peste un alt copac. Așa vom mai afla și noi ce se ascunde sub pământul dacilor. „Cei de la Muzeul civilizației dacice și romane din Deva fac săpături arheologice în acest sit?”, îl întreb și eu, ca prostul, pe amabilul jandarm. „Nu, numai cei de la Cluj.” „Și când au fost ultima

oară?” „Habar n-am, de când sunt eu aici nu i-am văzut niciodată”. Bine că braconierii de comori dacice își văd liniștiți de treabă pentru că ei știu cel mai bine că nu riscă mare lucru. Unul din cei mai faimoși braconieri, capo di tutti capi, a primit în prima instanță 12 ani închisoare cu executare, la a doua - 7 iar la Inalta Curte de Casație și Justiție a rămas cu 2. Iar când să-i facă și pe ăia, ia-l de unde nu-i. Oricum procesul a început pe vremea lui Năstase și a lui Dan Iosif și s-a terminat pe vremea lui Ponta. (Dar asta e o altă poveste pe care o vom depăna, pe îndelete, într-un alt reportaj...) Statul nostru se preocupă ca „Întâlnirea tinerilor cu istoria de la Costești” să fie un prilej minunat de a încinge miuțe, de-a asculta “Noi suntem români” și „Treceți batalioane române Carpații”, de-a consuma mici perpeliți pe grătare și clătite uriașe cu 8 lei bucata. Toți vom bea bere și ne vom bucura că „Povestea merge mai departe”. La 15 km distanță de Sarmisegetuza era, odată ca niciodată, o gară mică prin care trecea o mocăniță. Braconierii din zonă s-au dovedit a fi fost niște oameni de mare onoare și au lăsat țiganilor să se ocupe de fierul vechi provenit din șine, locomotive și vagoane. Așa-i echitabil: să mănânce și gura lor ceva... Noi,

urmașii dacilor care ne-au lăsat o civilizație care se cere imperios descoperită și pusă în valoare, ne e lene să dăm pământul la o parte să ne luăm în posesie o mare moștenire culturală. Așa că, în lipsă de ceva măreț, am parcurs, pentru cei zece lei, traseele unu și doi. Jandarii erau cu ochii pe noi ca nu cumva să.... După ce am ieșit din sit, au părăsit și ei, cu sentimentul datoriei împlinite, locul sacru al dacilor și s-au retras la una din cabane. Urma, probabil, să execute următorul punct din program: somnul de voie.

Epilog profilactic

În Matiz-ul cu care am făcut acest periplu pe urmele strămoșilor era agățat de tavan un pliculeț pentru „air fresh” pe care scria „helge”. Am uitat să-l întreb pe fratele meu ce vrea să zică. Când am ajuns acasă am intrat pe Google și am aflat, printr-un exemplu literar simplu și la obiect, ce este “helge” și ce ar putea să însemne: „Pe când șoricăria asta se înmulțise într-o proporție de speriat, a venit și s-a așezat între dânsa o altă dihanie numită helgea (un fel de nevăstuică) care i-au mâncat”. Bine le-a făcut!

Nota redacției:
O revistă are, în mod logic, un program estetic propriu. În schimb tendința scriitorilor actuali – incitați de tehnica ultramodernă – este să trimită același text la cât mai multe publicații. Ceea ce nivelează peisajul revuistic până la omogenizarea totală. De aceea, îi anunțăm pe colaboratorii noștri că **Argeș nu publică decât texte originale, care nu au apărut inițial în volume, reviste etc., iar textele nu le primește decât în format electronic, cu diacritice.**

Număr ilustrat cu picturi de GEORGES ROUAULT.

actualitate

Revista **ARGES** poate fi procurată și prin comandă directă la sediul, cu plata ramburs, cheltuielile de expediție fiind suportate de către expeditor.

IMPORTANT! Vă puteți abona pentru anul 2016, costul abonamentului fiind de 42 lei/an.

Plata se face prin mandat postal pe numele **CRISTINA LINTESCU**, Centrul Cultural Pitești, Casa Cărții, Pitești, O.P. 1, cod 110013. Tel./fax: 0248/219976.

ARGES

- Revistă lunară de cultură
- Apare sub egida Consiliului Local, a Primăriei Pitești și a Uniunii Scriitorilor din România
- Editată de Centrul Cultural Pitești
- Membră ARIEL

Senior editor:
CALINIC,
Arhiepiscop al Argeșului și Muscelului
Redactor-șef: **DUMITRU AUGUSTIN DOMAN**
(augustindoman@yahoo.com,
http://www.blogdoman.blogspot.com)

Consilieri editoriali:
NICOLAE OPREA, MARIN IONIȚĂ
Redactori: **MARIANA ȘENILĂ-VASILIU,**
MIRCEA BÂRSILĂ, AUREL SIBICEANU
Tehnoredactor: **SIMONA FUSARU**

Redacția:
Pitești,
Casa Cărții,
Centrul Cultural Pitești;
http:
www.centrul-cultural-pitesti.ro;
tel./fax: 0248/219976
ISSN: 1221-2350
Tiparul executat la SC Argeșul liber SA

ARG PRESS

Fiecare autor care semnează în revista **ARGES** răspunde moral și juridic de conținutul afirmațiilor sale. Textele și fotografiile aduse în redacție nu se înapoiază.